

»Ryntäilyä lasten kohdalla»

Erään liikennejärjestön tilannekatsauksesta osui tuonnottain silmääni seuraava toteamus: »Lasten kohdalla monenlaista ryntäilyä esiintyy jo asian luonteestakin johtuen.» Tekstiyhteydestä selviää, ettei haluta väittää autoilijoilla olevan tapana lisätä vauhtia lasten kohdalla, milloin heitä tielle osuu. Ajatus on se, että lapset törmäilevät päättömästi maanteilla, mutta tämän yksinkertaisen totuuden ilmaisemiseksi kirjoittaja on turvautunut niin konstikkaaseen ja vähäverisessä abstraktisuudessaan epähavainnolliseen sanontaan, ettei ole edes varmaa, käsittävätkö lukijat, mistä oikein on kysymys. Tajuttavalla suomen kielellä lause voisi kuulua esim. näin: lapset tietenkin ymmärtämättömyyttään ryntäilevät ajoteilla.

Esittämäni lainaukseen sisältyvä postpositio *kohdalla* on nykyajan julkisen sa-

nan suosituimpia muoti-ilmauksia, jonka avulla yksinkertaisia asioita usein muotoillaan turhantärkeään asuun. Se on epäilemättä joskus hyödyllinenkin ilmaisuväline, mutta ainakin yhtä usein sillä näkee aiheutettavan vahinkoa tyylille. Seuraava esimerkki on hyvin tyyppillinen: »Juurikasvien kohdalla satotoiveet on yleisesti ilmoitettu hyviksi.» Tiiviimpää ja asiallisempaa olisi sanoa: Juurikasvien satotoiveet — —. Pari lisäpoimintoa: »Hinnat ovat Englannin markkinoilla päälaatujen kohdalla pysyneet muuttumattomina»; par.: Päälaatujen hinnat — —. »Mikkelin aseman junanlähettäjä kertoi, ettei pakkanen ollut sanottavammin haitannut rautatieliikennettä, joskin vähäisiä myöhästymisiä todettiin muutamien matkustajajunien kohdalla»; par.: — — joskin muutamien matkustajajunien todettiin vähän myöhästyneen,

tai vielä suoremmin: — — joskin muutamat matkustajajunat vähän myöhästyivät.

Toinen samaan tapaan usein aiheettomasti käytetty postpositio ilmaus on *osalta*. Lause »Munankeruu on kaikkien lintulajien osalta kielletty» voitaisiin muuttaa esim. tällaiseen muotoon: Kaikkien lintulajien munien keruu on kiellettyä. Kun kerran kaikista lajeista on kysymys, miksi puhua osasta! Epätaloudellisen lavea on myös lause: »Kiinnostus metsätöitä kohtaan nuorempien miesten

osalta on jatkuvasti vähenemässä»; nasevammin: Nuorempien miesten kiinnostus metsätöihin — —. Turhaa mutkistelua sisältää niin ikään seuraava poiminto: »Helsingin Puhelinyhdistyksen taholla on harkittu siirtymistä paikallispuheluiden osalta aikaveloitukseen.» Mikä estäisi sanomasta suoraan: Helsingin Puhelinyhdistys on harkinnut siirtymistä paikallispuheluiden aikaveloitukseen? Ei kai mikään muu kuin nurinkurinen käsitys monimutkaisen sanonnan hienomuudesta.

PAAVO PULKKINEN